

Motion till riksdagen 2006/07:Ub16

av Mats Pertoft m.fl. (mp)
med anledning av prop. 2006/07:86

Vissa skolfrågor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2006/07:86 i sin helhet.

Inledning

Regeringen föreslår i proposition 2006/07:86 riksdagen att upphäva riksdagsbindningen i fråga om dels avstämningstillfällen i grundskolan, dels skriftlig information om elevers skolgång i grundskolan och motsvarande skolformer.

Miljöpartiet anser generellt att riksdagen bör värna om att bibehålla riksdagsbindningen av dessa angelägna frågor. Särskilt viktigt är detta med anledning av de sidoeffekter som regeringens förslag får i förhållande till den pedagogiska mångfalden, något som inte alls berörs i regeringens förslag.

Avstämningstillfällen i grundskolan

Regeringen föreslår i propositionen att tidigare riksdagsbindningar om avstämningstillfällen i grundskolan hävs. Riksdagen har tidigare godkänt av regeringen föreslagna riktlinjer för kursplanernas struktur. Dessa riktlinjer innefattar bland annat att varje kursplan ska ange krav eller mål som eleven ska ha uppnått efter det femte skolåret samt vid grundskolans slut skolår nio. Även när det gäller för vilka årskurser nationella ämnesprov ska vara obligatoriska har riksdagen gjort uttalanden som regeringen bör ta hänsyn till.

Regeringens avsikt med propositionen är att få fria tyglar att göra stora förändringar i grundskolan utan att behöva återkomma till riksdagen i frågan. Regeringen gav den 30 november 2006 Statens skolverk i uppdrag att föreslå innehåll i mål att uppnå i svenska och matematik i årskurs 3 och att utforma nationella prov i svenska och matematik för årskurs 3.

Fel! Okänt namn på

Den av regeringen föreslagna förändringen med ett införande av mål och nationella prov redan i skolår tre innebär mycket stora förändringar av skolans verksamhet som kommer att påverka elever, lärare och hela skolor på ett mycket kännbart sätt. I och med att Sveriges riksdag införde målstyrning i den svenska skolan genom antagandet av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet 1994 har det funnits en bred politisk konsensus om att man ska kunna välja olika pedagogiska vägar/modeller för att nå samma mål i årskurs 9 i grundskolan. Den föreslagna förändringen med införande av obligatoriska mål samt nationella prov i årskurs 3 kommer de facto att betydligt försvåra för pedagogiska alternativ samt individualiseringen av undervisningen i de lägre årskurserna, i just de årskurserna då individualiseringen av undervisningen behövs mest samt där behovet även ökar.

För Miljöpartiet de gröna är pedagogisk mångfald och individualiserad undervisning enormt viktigt för ett framgångsrikt utbildningsväsende. Att människor är olika och utvecklas i olika takt måste naturligtvis präglade den moderna skolan. Vi vill därför att såväl kommunala som fristående skolor ska ha så stor pedagogisk frihet som möjligt, allt för att möjliggöra en lokalt anpassad undervisning för att på bästa möjliga sätt möjliggöra att alla elever når skolans kunskaps- och strävansmål. Kunskapsutvecklingen är skolans viktigaste uppdrag. Skolan ska erbjuda alla elever en likvärdig utbildning. Likvärdighet är dock inte detsamma som likformighet. Det är en likformighet som inte kan ta hänsyn till individernas olikhet som regeringens förslag leder till.

Regeringens politik för skolan innebär en centralstyrning och detaljreglering av kommunal och fristående verksamhet. Det är ett effektivt sätt att sätta stopp för pedagogisk utveckling och lärares och rektorers motivation. Det är lärarna och rektorerna som har kompetensen att avgöra hur undervisning bäst ska utformas för att individens kunskapsutveckling ska gynnas på bästa sätt, inte Utbildningsdepartementet. Ett införande av mål och nationella prov i årskurs tre skulle få dramatiska effekter för till exempel Waldorfskolorna, som arbetar efter en egen läroplan, där man lär sig saker i en annan ordning än vad man gör i den kommunala skolan. När elever lämnar Waldorfskolan efter skolår nio är deras kunskaper likvärdiga med andra elevers. Men de har tillägnat sig kunskaperna i ett annat tempo. I de tidigare årskurserna har man arbetat långsammare för att i de senare årskurserna arbeta snabbare än i den kommunala skolan. Resultatet i årskurs 9 är likvärdigt med det i den kommunala skolan, men vägen dit är annorlunda.

Ambitionen i regeringens förslag är naturligtvis lovvärd. Ju tidigare vi upptäcker barn som har problem med inläringen och kunskapsinhämtningen desto bättre. Men för detta finns det många olika vägar, och regeringen bör därför välja sådana som inte slår undan fötterna för den pedagogiska mångfalden i Sverige. Skolministern har också gjort klart att inga undantag från bestämmelsen kommer att medges.

Stora reformer som får genomgripande konsekvenser för hela grundskolväsendet bör inte göras med mindre än en stabil majoritet i riksdagen. Miljöpartiet anser därför att riksdagen ska avslå regeringens förslag om att upphäva riksdagsbindningarna vad gäller avstämningstillfällen i grundskolan. Inte

minst eftersom dessa frågor, såsom även framgår av regeringens proposition, är av mycket stor betydelse för skolan och dess måluppfyllelse.

Skriftlig information

Regeringen föreslår också i propositionen att tidigare riksdagsbindningar om skriftlig information om elevens skolgång i samband med utvecklingssamtal ska hävas. Riksdagen har tidigare uttalat att skriftlig information om elevers skolgång alltid ska bygga på en överenskommelse i det enskilda fallet och att informationen inte får ha karaktären av betyg. Avsikten med propositionen är att regeringen ska få fria händer att göra förändringar avseende skriftlig information utan att återkomma till riksdagen.

Miljöpartiet de gröna ser positivt på att utveckla systemet med skriftliga omdömen i skolan som ett alternativ till dagens betygssystem. Men att som regeringen föreslår skapa betygsliknande omdömen skulle få mycket olyckliga konsekvenser för den pedagogiska verksamheten i skolorna. Det intressanta med att införa omdömen ligger i att de ska vara ett alternativ till betyg som vidgar perspektivet och inte liknar det nuvarande betygssystemet. Att införa betygsliknande omdömen redan i låga åldrar öppnar i stället för betygssystem i låga åldrar, något som riskerar att medföra stress och en känsla av misslyckande hos elever. Betyg är dessutom mycket otydliga eftersom de är ytliga och ger väldigt lite information om vad en elev faktiskt kan och vilka utvecklingsmöjligheter eleven har. Ett betyg är till sin natur inte framåtsyftande, utan en bedömning av det förgångna. Särskilt för yngre elever är det viktigt att skapa motivation och självförtroende. Betygsliknande omdömen riskerar att verka i motsatt riktning. Regeringen har inte beskrivit den reglering man tänker sig, men risken för bristande likvärdighet är uppenbar då indikationer tyder på att det ska stå huvudmännen fritt att tillämpa sina egna system för omdömen.

För knappt två år sedan började man på skolorna arbeta med att upprätta individuella utvecklingsplaner. Syftet med planerna är att ge föräldrarna tydlig och utförlig information om hur det går för eleven i skolan. Planerna ska vara framåtsyftande och tydliggöra vad eleverna ska göra för att nå målen och hur de ska göra det. Arbetet med individuella utvecklingsplaner har således nyligen kommit i gång. Givetvis behöver detta arbete få tid att sätta sig och utvecklas innan nya direktiv kommer uppifrån som påverkar detta arbete.

Miljöpartiet anser därför att riksdagen bör avslå den aktuella propositionen.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 11 april 2007

Mats Pertoft (mp)

Max Andersson (mp)

Peter Rådberg (mp)

Bodil Ceballos (mp)

Mikaela Valtersson (mp)

Gunvor G Ericson (mp)

Mehmet Kaplan (mp)